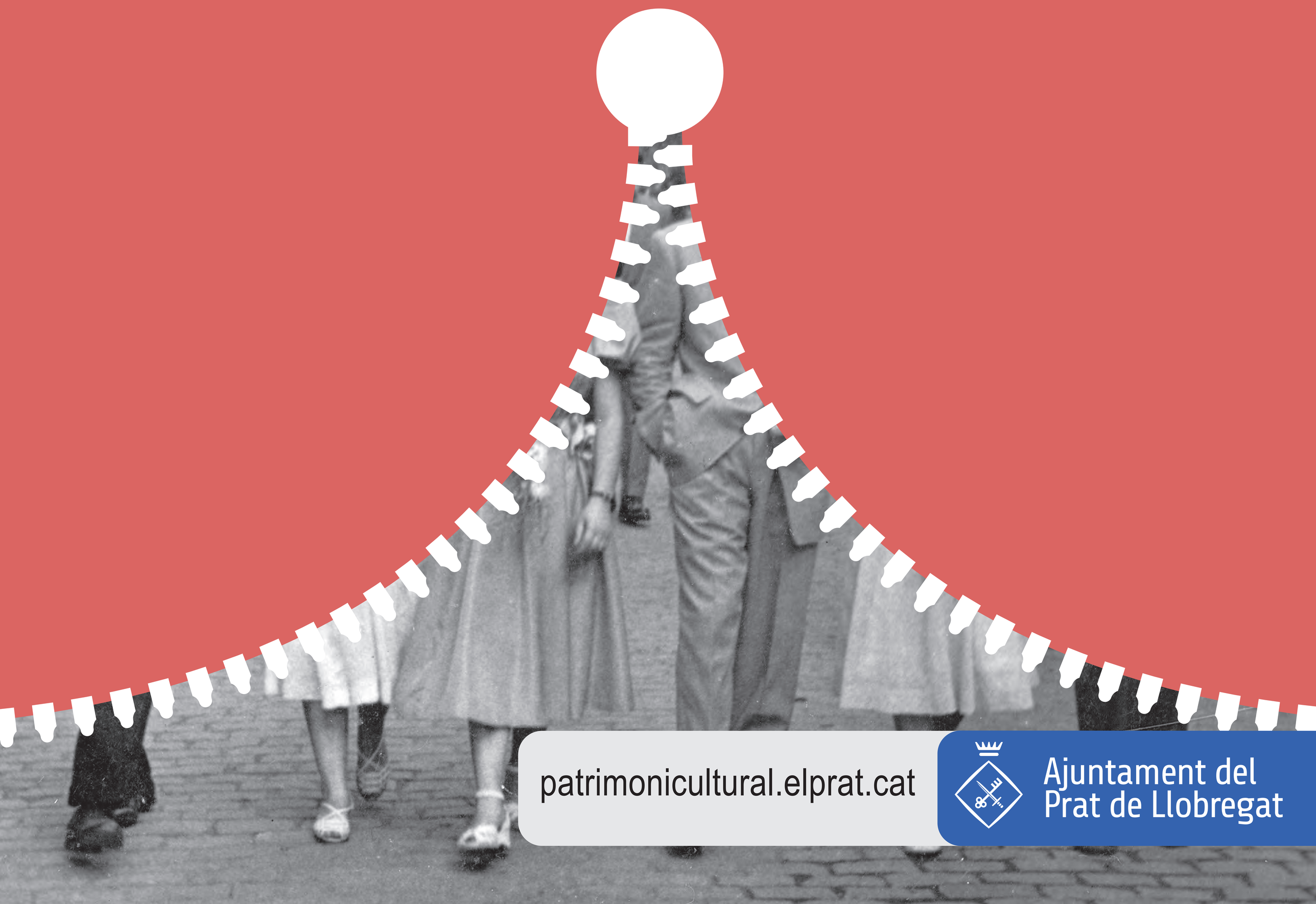
El Prat. el meu lloc al món

*CÈNTRIC ESPAI CULTURAL

com ens vestíem

13 octubre 2020
— 9 gener 2021

?

patrimonicultural.elprat.cat

Ajuntament del Prat de Llobregat

qui ens feia la roba?

el sastre

És la persona que fa els vestits i els ven, especialment per a l'home.

El primer sastre s'instal·là al Prat el 1740 però, com que no va tenir èxit, va marxar sis anys després.

Els sastres anaven per les cases a vendre els seus productes. Portaven peces fetes i, sovint, les feien a mida. Primer mesuraven les persones i, al cap d'uns dies, tornaven amb els vestits fets.

El creixement del nucli urbà va anar acompanyat de l'obertura d'establiments comercials. La primera sastreria es va obrir a finals del segle XIX.

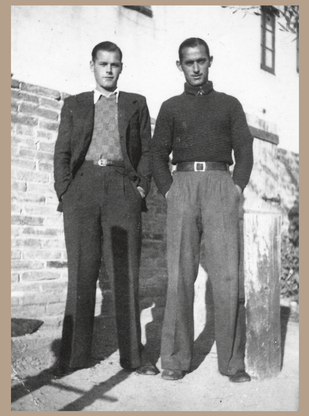
Les sastreries es van especialitzar en roba d'home, sobretot "de vestir", la que es feia servir els dies de festa i celebracions.

La roba d'home tenia menys variacions estètiques i no estava tant sotmesa a la moda com la de la dona. Els canvis més evidents eren en les corbates i llacets, les armilles, la cobertura de cap i les amplades i les llargades d'americanes i pantalons.

La modista feia la roba de les dones al llarg de tot el procés, des del disseny de la peça fins a la confecció. Al Prat, aquesta figura es consolidà a finals del segle XIX.

Les modistes professionals aprenien l'ofici a les anomenades acadèmies de "corte y confección". Moltes d'aquestes acadèmies seguien el "Sistema Martí", obra de la modista i empresària Carme Martí de Missé, manual bàsic durant dècades.

Les modistes que tenien taller propi van ser les transmissores de la moda, adaptant l'estilisme que sortia a les revistes de moda, conegudes també com "figurins" o "revistes de patrons", a les seves clientes.

les modistes

Cap a la meitat del segle XX, la majoria de les modistes treballaven de portes endins, en un entorn domèstic i no tenien el reconeixement social ni laboral dels sastres. Feien feines per a intermediaris, mal pagades, que formaven part de l'economia submergida, molt extensa en el sector durant molts anys.

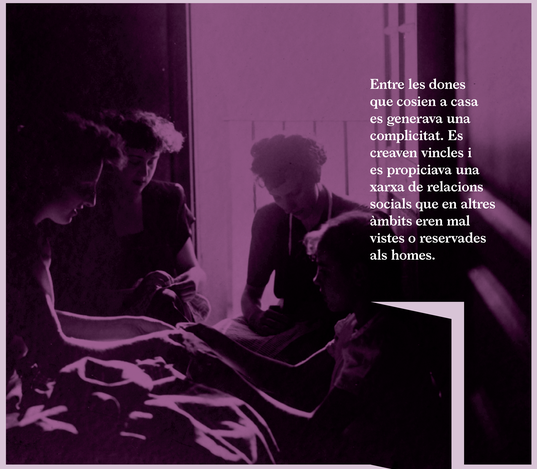

la mestressa

En la societat patriarcal, el paper de la dona és fonamental en l'organització domèstica. Les nenes aprenien a cosir, a fer punt i a brodar per poder fer, sobretot, la roba de la llar i els arranjaments dels vestits de la família.

Entre les dones que cosien a casa es generava una complicitat. Es creaven vincles i es propiciava una xarxa de relacions socials que en altres àmbits eren mal vistes o reservades als homes.

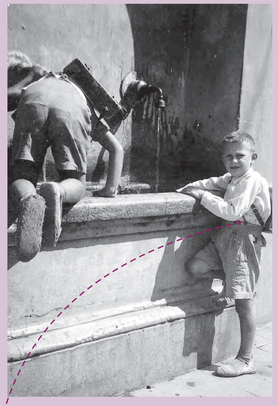

Els coneixements de costura i confecció permetien a les dones fer moltes feines relacionades amb la roba. En alguns casos retribuïdes per ajudar l'economia domèstica. La popularització de la màquina de cosir va afavorir aquests treballs.

Les mestresses de casa apedaçaven i sargien la roba de casa i els vestits per allargar la seva vida útil. Quan els vestits o la roba de la llar ja no es podien fer servir més, s'aprofitaven per fer altres peces més petites o per netejar.

La roba dels infants es comprava més gran per fer-la durar més temps i calia fer les vores i arranjaments als llargs de les peces. Els tirants ajudaven a mantenir els pantalons al seu lloc. Les peces passaven de grans a petits.

Com que es tenia molta menys roba que ara, calia tenir-ne especial cura. Es rentava molt menys sovint, a mà i, més endavant, en unes rudimentàries rentadores.

Per protegir els vestits era costum portar una bata a sobre quan s'estava a casa. Així s'evitava el risc de taques o possibles estripades. També se solia vestir roba més vella, roba d'estar per casa.

on compràvem la roba

les botigues

A la dècada dels 40 del segle XX, al Prat, comencen a obrir botigues que venien peces confeccionades. La majoria d'aquestes botigues se situen al carrer Ferran Puig i a la plaça de la Vila.

Qui s'ho podia permetre, comprava la roba a Barcelona. Els pagesos aprofitaven el dia que anaven a vendre al Born per fer les compres.

Uns establiments molt populars eren les merceries on es venien articles de costura i de treballs d'agulla, d'aquí el nom popular de Vetes i Fils. També tenien roba interior i bates.

Cap als anys 60 la venda de roba confeccionada es generalitza. És el moment que apareixen noves botigues i algunes adreçades a un públic més jove, amb més varietat d'oferta i nous teixits com el "texà".

A la majoria de botigues del Prat es pagava a terminis, la botiga reservava la peça fins que es tinguessin els diners.

Un altre sistema de pagament era amb companyies d'assegurança, la més popular era Santa Lucia, que prestaven diners per a les compres especials.

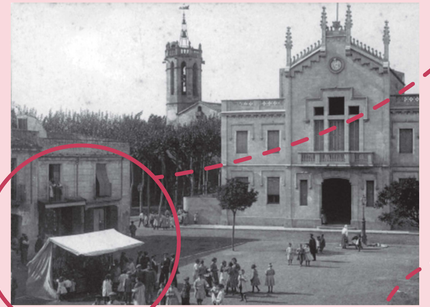
vestits de festa i de treball

La indumentària ha estat per a l'ésser humà una forma de protecció i de comunicació. A través del vestir es mostra l'estatus, el gènere, la professió, els gustos o la identificació amb un col·lectiu.

Les persones no sempre ens vestim igual. Adaptem la indumentària a l'edat, a la feina, al lleure, a casa, etc. Determinats moments especials, tenen vestits socialment consolidats. Aquest és el cas, en les societats catòliques, dels vestits de bateig, comunió, casament, defunció, entre d'altres.

Quan la producció industrial de roba no s'havia implementat als nivells que coneixem avui, la gent tenia poca roba i tenia molta cura de les peces de vestir.

Al Prat, la Festa Major es vivia com una ocasió especial per comprar vestits que després aprofitarien molt de temps. Era el moment de l'any en què les modistes del poble tenien més feina.

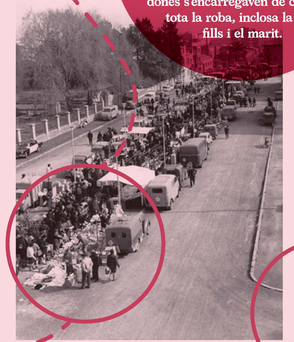
La venda d'aliments, roba i estris de la llar es feia en parades ambulants a la Plaça de la Vila. Amb la construcció del mercat municipal, el 1921, s'hi traslladaren la majoria de productes d'alimentació. A la Plaça es continuà venent la roba i la verdura fins que, amb l'ampliació del Mercat, tots els productes comestibles passaren al seu interior.

La venda en parades ambulants de roba, el mercadillo, va passar d'estar a la plaça a tenir diferents ubicacions al llarg dels anys. Als anys 60 es muntava a l'avinguda de la Verge de Montserrat, i actualment davant del Parc Nou. Era, i és, un espai majoritàriament femení, i les dones s'encarregaven de comprar tota la roba, inclosa la dels fills i el marit.

70 anys de moda al Prat

00

DONA
- Cabell recollit
- Silueta marcada,amb l'ús de la cotilla

Complements
Ventall

HOME
- Cap cobert
- Jaqueta, pantaló i armilla
- Camisa amb el coll emmidonat
- Sabates, botins

Complements
Corbata o llaç. Bastó i barret com a símbol de distinció.

Roba de diari

DONA
- Cabell recollit i cobert
- Cosset, faldilla i davantal
- Complements: mocador de cap i d'espatlles

HOME
- Cap cobert
- Pantaló, jaqueta, armilla
- Brusa de cotó com a guardapols
- Espardenyes

Complements
Barretina, gorra

10

DONA
- Cabell recollit
- Silueta rectilínia: brusa i faldilla recta fins al turmell
- Desús de la cotilla
- Sabates

Complements
Barrets grans de tela o palla

HOME
- Jaqueta, pantaló, armilla i camisa
- Sabates, botins

Complements
Canotier, gorra

L'home, a totes les classes socials, comença a portar la jaqueta com a peça imprescindible.

20

DONA
- Cabell curt
- Vestits amples amb la cintura desplaçada als malucs
- Faldilla per sobre els genolls
- Pit aplanat
- Sabates de taló baix escotades i espardenyes

Canvi radical en la imatge de la dona fugint dels estereotips marcats fins aquell moment.

HOME
- Cap cobert
- Jaqueta, pantaló, armilla i camisa
- Sabates i espardenyes

Complements
Barret i gorra

En aquesta dècada desaparèix la indumentària específica de la classe popular. Les modes s'aniran adoptant a totes les capes socials. Només la gent gran es resistirà. Les diferències es trobaran en la qualitat del teixit i la confecció.

30

DONA
- Cabell curt pentinat amb ones amb la clenxa a un costat
- Pit, cintura i malucs realçats gràcies a la faixa i el sostenidor
- Vestit sastre amb faldilla de tub o prisada. Vestits sencers amb els cossos amb les mànigues folgades i faldilles llargues i amples
- Sabates de taló

HOME
- Vestit sastre amb jaquetes llargues amb esquena ampla sense armilla i camisa blanca

Complements
Corbata amb motius estampats i llises

40

DONA
- Cabell llarg amb ones solt o recollit en monyo
- Vestit sastre i vestits sencers amb les espatlles amples i rectes amb grans muscleres, amb les faldilles fins arran dels genolls
- Sabates i sandàlies tipus topolino amb sola de suro

HOME
- Vestit sastre amb jaquetes llargues amb esquena ampla sense armilla i camisa blanca
- Sabates i espardenyes.

Complements
Corbates de rattlles i llises

50

DONA
- Cabell llarg, curt, llis o ondulat
- Vestit sastre amb la jaqueta ampla o estreta fins als malucs i les faldilles fins a mitja cama
- Vestits amb els cossos estrets sense mànigues o amb mànigues amples, i les faldilles amb molt de vol i fins a mitja cama
- Sabates de taló i sandàlies

Complements
Bossa de mà i petits barrets.

HOME
- Vestit sastre amb jaquetes llargues amb esquena ampla sense armilla i camisa blanca

Complements
Corbata

60

DONA
- Cabell curt o llarg, serrell, monyo, cardat
- Vestits rectes curts per sobre genoll
- Jaquetes i jerseis de punt
- Pantalons estrets i faldilles estretes o amples curtes.
- Sabates amb taló baix i sabatilles

Complements
Mocadors

HOME
- Vestit sastre
- Americana del tipus "safariana"

Aparició de les peces unisex

70

DONA / HOME
- Cabell curt, llarg despuntat, amb volum, llis, permanent...
- Samarretes, polos ajustats
- Pantalons de campana
- Peces texanes: caçadores, faldilles, pantalons, bosses...
- Sabatilles esportives

S'estandarditzarà la roba confeccionada. Comença el fenomen de lluir la marca de les firmes que confeccionen les peces.

Digues–m'ho i me n'oblidaré.
Mostra–m'ho i potser me'n recordaré.
Fes–m'hi participar i ho comprendré.

Des de fa sis anys, l'Institut Estany de la Ricarda porta a terme un projecte d'aprenentatge-servei en el qual, per tal de recuperar la història del Prat, alumnes de 3r d'ESO fan entrevistes a persones que ens parlen d'experiències viscudes al nostre municipi.

"Memorables" és un projecte de servei comunitari que compta amb la col·laboració de l'Arxiu Municipal del Prat. Té com a objectius principals recollir testimonis orals dels pratencs sobre diferents aspectes de la vida local i crear un mapa sonor d'històries. Aquest aprenentatge-servei té diferents moments: els alumnes visiten l'Arxiu, es documenten, preparen les entrevistes, les enregistren i les editen. Posteriorment, es comparteixen per plataformes d'Internet.

Aquest projecte forma part de l'àmbit de Coneixement de la Ciutat, d'IntersECCions, el programa municipal que situa l'educació, la cultura i la comunitat com a eixos estratègics de ciutat, motors de transformació social.

L'any 2016 aquesta activitat va merèixer el 1r premi del Mobile History Map, dins dels App Awards, una iniciativa que promou projectes col·laboratius que usen la tecnologia aplicada a les humanitats.

Fins ara, s'han dut a terme 51 entrevistes d'àmbits diversos com el patrimoni, la cultura, l'esport o les empreses locals. Enguany s'han entrevistat persones vinculades amb el món de la roba i la moda.

Projecte Memorables
Institut Estany de la Ricarda

Edició curs escolar
2019-2020

Activitat de Servei Comunitari, dins dels Treball de Síntesi.

Nivell
3r ESO

Professorat
Mireia Barbero i Joan Puigmalet

Alumnat participant
Pablo Alonso, Andrea Arnewi, Marc Barberà, Abril Blanco, Iria Cabrera, Pablo Cardona, Silvia Domínguez, Arianna Febrer, Noa Fernández, Carmen Garcia, Alejandro Jiménez, Abril Lecha, Dídac Molero, Ester Nofuentes, Eva Nofuentes, Judit Palacios, Ainoa Ramos i Andrea Solana.

Entrevistes
Maria Godoy, Conxita Lirón, Josep Llopis, Emma Luque, Cayetana Solano i Montserrat Torres.

INTERSECCIONS

memorables

com ens vestíem

13 octubre 2020
— 9 gener 2021

FOTOGRAFIES I DOCUMENTS

AMEP: Fons Josep Monés i Amat; Fons Jaume Codina; Fons Quim Torrent; Fons Gerard Giménez; Fons La Seda de Barcelona; Fons d'imatges L'Abans; Fons privats: Montserrat Llombart, Leonor Martínez, Gemma Capdevila, Fernando Muñoz, Josep M. Vilà, Matilde Simón, Eva Abelló, Marga Gómez, Olga Paretas, Montserrat i Pilar Casanovas, M. Lluïsa Fonollosa, Marta Casals, Núria Costafreda, Benjamí Company, família Montané, Francesca Giralt, M. Antònia Plà-Giribert, Imma Pérez.

OBJECTES

Col·lecció Ajuntament del Prat
Eva Abelló, Maite Besora, Montserrat i Pilar Casanovas, Marta Doñate, Rosa Figueras, Maria Gelabert, Francesca Giralt, Madrona Ibern, Tere Juan, Emma Luque, Imma Pérez, Pepita Prieto, Montserrat Torres.

DOCUMENTACIÓ

Rosa Figueras
Imma Pérez

DISSENY GRÀFIC

Óscar Calzada

DISSENY EXPOSITIU

Rètols Alarcón
Óscar Calzada

MUNTATGE

Rètols Alarcón
Xavier Mateo

ENTREVISTES

Eva Abelló, M. Teresa Barberà, Maria Bou, M. Rosa Busquets, Glòria Casas, Montserrat i Pilar Casanovas, Montse Colomines, Pilar Eslava, M. Lluïsa Fonollosa, Madrona Ibern, Tere Juan, Conxita Lirón, Josep Llopis, Emma Luque, José L. Martínez, Ángeles Orozco, Pilar Pérez, M. Antònia Plà-Giribert, Pepita Prieto, Jaime Rojo, Joan Sendra, Cayetana Solano, Montserrat Torres, Glòria i M. del Mar Vilà.

Grup de Dones sàvies: Iluminada Aceituno, Conchita Chinchilla, Beatriz Elena, Maria Gacinuño, Caty Gallardo, Adoración Garcia, Ana Garcia, Rosario Garcia, Maria Godoy, Nicolasa Herance, Emilia Lafuente, Dora López, Maria Magán, Elena Muñiz, Ana Padilla, Paquita Valle, Adoración Villalba.

PRODUCCIÓ

Arxiu municipal del Prat
Regidoria de Cultura. Ajuntament del Prat

Ajuntament del Prat de Llobregat

AMB EL SUPORT DE

Diputació Barcelona | Àrea de Cultura, Educació i Esports